УДК 81’373.45:615.8
Воронюк І.О.[1], Комченко В.А.[2]
[1] доц. НУ «Запорізька політехніка»
[2] студ. гр. УФКС-215 НУ «Запорізька політехніка»

МІЖНАЦІОНАЛЬНА ТЕРМІНОЛОГІЯ ГАЛУЗІ ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ

І.О. Воронюк, В.А. Комченко

В умовах воєнного стану в Україні питання відновлення здоров’я захисників та цивільного населення набуває стратегічного значення. Українська медицина не лише накопичує унікальний практичний досвід, а й інтегрує інноваційні методи світової відновної медицини. Як наслідок, медичний тезаурус стрімко поповнюється інтернаціоналізмами: *телереабілітація, 3D-біопринтинг, терапія стовбуровими клітинами, екзоскелети*.

Предметом вивчення у цьому дослідженні є інтернаціональна, тобто міжнародна, лексика сфери фізичної реабілітації. Оскільки остання є галуззю медицини, то поповнення її словникового складу відбувається за рахунок використання багатого словотворчого потенціалу грецької і латинської мов: *афазія* (грец. αφασια <*a-* – заперечення, φασις – мовлення/висловлення): системне порушення мовленнєвої діяльності, *оніміння*; *електрофорез* (грец. *electron* – бурштин/електрика, φορέω – нести/переносити): метод введення ліків за допомогою електричного струму; реабілітація (лат. *re-* – префікс, що означає відновлення, *habilitas* – придатність, спроможність): відновлення здатності чи придатности до певної діяльності; фізіатрія (грец. φύσις – природа, ἰατρεία – лікування, лікарське мистецтво): галузь медицини, що вивчає відновлення функцій організму; *фізіотерапія* (грец. φύσις – природні властивості, природа, θεραπεία – лікування): використання природних чи фізичних чинників у лікуванні; *фототерапія* (грец. φως, φωτός – світло, θεραπεία – лікування): світлолікування.

Використання латини в медицині забезпечує високий ступінь ідентичності термінів у різних мовах. Це дає змогу українським фахівцям інтегруватися у світовий науковий простір. Порівняймо:

Українська Англійська Французька Німецька
Діагноз / diagnosis / diagnostic/ die Diagnose
Прогноз / prognosis / pronostic/ die Prognose
Патологія / pathology / pathologie/ die Pathologie
Синдром / syndrome / syndrome /das Syndrom
Реабілітація / rehabilitation / réhabilitation / die Rehabilitation
Терапія / therapy / thérapie/ die Therapie
Медицина / medicine / médecine/ die Medizin

Симптом / symptom / symptôme/ das Symptom
М'яз / muscle /muscle / der Muskel
Нерв / nerve / /nerf/ der Nerv
Координація / coordination / coordination / die Koordination
Моторика / motor skills / motricité/ die Motorik
Сенсорний / sensory / sensoriel / sensorisch

Попри міжнародний статус, лексеми проходять процес фонетичної та морфологічної адаптації до законів української мови. Це виявляється, скажімо, у трансформації закінчень: латинське *-tio* стабільно переходить у -ція (*darsonvalisátio* → дарсонвалізація), у заміні грецької тети θ: у корені -*therapy* звук [th] в українській мові традиційно передається як "т" (терапія), на відміну від англійської, де зберігається міжзубна вимова.

Глибоке вивчення термінології фізичної реабілітації є необхідною умовою для якісної підготовки фахівців. Розуміння етимології дає змогу не лише правильно вживати назви новітніх методів, а й чітко розуміти сутність процесів відновлення людського організму.